

SIECIOWE BAZY DANYCH W BIBLIOTECE UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

Beata Mirkiewicz

Biblioteka Uniwersytecka

Rozwój technologii informatycznych oraz powszechny do nich dostęp znacznie zmienił i ciągle zmienia sposób komunikacji w nauce. Liczba elektronicznych publikacji naukowych rośnie z każdym rokiem, poszerza się także ich zakres tematyczny. Czasopisma i książki elektroniczne wydawane równoległe z drukowanymi lub wyłącznie cyfrowo obejmują już wszystkie dziedziny nauki, począwszy od technicznych i przyrodniczych, skończywszy na humanistycznych. Według prognozy przygotowanej w British Library dla czasopism brytyjskich, w roku 2020 czasopisma ukazujące się tylko w wersji elektronicznej stanowiąc będą 60 proc. rynku, czasopisma hybrydowe, czyli posiadające dwie wersje: drukowaną i elektroniczną - 35 proc., zaś jedynie 5 proc. stanowiąc będą czasopisma wydawane wyłącznie w wersji drukowanej (podają za: Marek Nahotko, *Polskie czasopisma elektroniczne: stan obecny* [w:] *Publikacje elektroniczne w rozwoju nauki polskiej*, pod red. Marii Czyżewskiej, Białystok 2012, s. 82). Wynika z tego, iż aż 95 proc. czasopism posiadać będzie wersję cyfrową. Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego także systematycznie powiększa ofertę wydawnictw elektronicznych. Udostępniane są one przede wszystkim za pośrednictwem specjalistycznych baz danych oraz serwisów wydawców.

W ramach finansowanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego licencji krajowej pracownicy i studenci instytucji akademickich, także UZ, uzyskują w 2016 roku dostęp do baz: EBSCO (15 baz w zestawie podstawowym), Elsevier (Science Direct), Nature, Science, SpringerLink, Scopus, Web of Science i Wiley. Warto podkreślić, że znajdują się wśród nich także dwie najważniejsze bazy bibliometryczne: Web of Science i Scopus (na platformie WoS także baza Journal Citation Reports indeksująca najważniejsze światowe czasopisma naukowe). Oprócz tego pakietu biblioteka oferuje także inne zasoby współfinansowane przez MNiSW lub zakupione (współzakupione) ze środków własnych biblioteki i wydziałów. Zasoby kształtowane są w taki sposób, aby obejmowały wszystkie dyscypliny nauki wykładane na UZ.

W roku 2015 czytelnicy skorzystali z zasobów elektronicznych podczas prawie 50 tys. sesji, pobierając ok. 130 tys. dokumentów. Największą popularnością cieszyły się zasoby Springer oraz Elsevier, bardzo chętnie korzystano także z archiwów Gazety Wyborczej, Rzeczpospolitej i Gazety Prawnej.

Biblioteka regularnie proponuje czytelnikom korzystanie z trwających kilka tygodni dostępów testowych do baz innych niż stale prenumerowane. Liczba odwiedzin,

pobranych dokumentów oraz sygnały od użytkowników wpływają na późniejsze decyzje o ewentualnym zakupie bazy. W ostatnich miesiącach w ramach testów udostępniono m.in. bazę EMIS, ProQuest Central, Political Science Complete, International Security & Counter Terrorism Reference Center, Legal Source, Applied Science & Technology Source, CINAHL Complete, Historical Abstracts with Full Text, Humanities Source, PsychARTICLES, Global Patents.

W trakcie testowania jest obecnie również multiwyszukiwarka EBSCO Discovery Service. Pozwala ona przeszukiwać łącznie wszystkie dostępne w bibliotece zasoby elektroniczne. Ułatwia to i znacznie skraca czas poszukiwania potrzebnych informacji. Obok wyników z baz komercyjnych, wyszukiwarka podaje również wyniki pochodzące z kolekcji bibliotek cyfrowych i innych źródeł open access. Każda baza oddzielnie, ale także multiwyszukiwarka, oferuje rozbudowane narzędzia wyszukiwawcze. Dostępne są różnorodne indeksy pozwalające eksplorować zasoby, a także filtry, dzięki którym można - stosownie do potrzeb - zawęzić uzyskane wyniki.

W bazach znaleźć można nie tylko teksty, ale także zdjęcia, rysunki, wykresy, diagramy, ilustracje. Nowością oferowaną przez wydawców jest rosnąca liczba udostępnianych e-książek. Najbogatszą ofertę przedstawia Springer, oferując archiwa 17 swoich serii książkowych od pierwszego wolumenu do rocznika 2008, kolejnych 9 serii z archiwami z lat 1997-2008 (w sumie przeszło 10,5 tys. wolumenów) oraz prawie 17 tys. e-booków anglojęzycznych z lat 2004, 2005 i 2009-2011. Elsevier udostępnia ponad 5 tys. tytułów książek z lat 2010-2016. Od tego roku także Wiley umożliwia korzystanie z prawie 2,5 tys. e-booków wydanych w roku 2009 i 2015.

Ze wszystkich baz danych korzystać można z komputerów w bibliotece oraz w całej sieci uniwersyteckiej. Możliwy jest także dostęp z komputerów domowych za pomocą usługi W3cache/Proxy oferowanej przez Centrum Komputerowe. Wejście do wszystkich baz dostępne jest na stronie internetowej biblioteki w zakładce E-zbiory/Zasoby elektroniczne. Wybraną bazę odnaleźć można w spisie alfabetycznym lub spisie wg dyscyplin nauki.

TABELA: SPIS ALFABETYCZNY WSZYSTKICH DOSTĘPNYCH W BUZ ZASOBÓW ELEKTRONICZNYCH

Baza	Dyscypliny
ACM Digital Library (Association for Computing Machinery Digital Library)	informatyka
ACS (American Chemical Society)	chemia
AIP/APS	fizyka
Cambridge University Press	nauki humanistyczne i społeczne

Czasopisma Instytutu Matematycznego PAN	matematyka
Dziennik Gazeta Prawna. Archiwum	prawo (<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
EBSCOhost Web:	
EBSCO - Academic Search Complete	multidyscyplinarna
EBSCO - Agricola	rolnictwo
EBSCO - Business Source Complete	biznes, zarządzanie, finanse
EBSCO - ERIC	edukacja
EBSCO - GreenFile	wpływ człowieka na środowisko: rolnictwo, ochrona środowiska, energia odnawialna, recykling, itp.
EBSCO - Health Source: Consumer Edition	zdrowie, żywienie, medycyna sportowa
EBSCO - Health Source: Nursing/Academic Edition	medycyna
EBSCO - Library, Information Science & Technology Abstracts	bibliotekoznawstwo i informacja naukowa
EBSCO - MasterFILE Premier	multidyscyplinarna baza dla bibliotek publicznych
EBSCO - MEDLINE	medycyna, pielęgniarstwo, stomatologia, weterynaria
EBSCO - Newspaper Source	40 pełnotekstowych gazet amerykańskich i międzynarodowych
EBSCO - Regional Business News	biznes regionalny w Stanach Zjednoczonych
EBSCO - European Views of the Americas 1493-1750	baza bibliograficzna prac powstałych w Europie na temat Ameryki przed rokiem 1750
EBSCO - Thatcher Reference Center	indeksy i abstrakty z zakresu edukacji
EBSCO - AHFS Consumer Medication Information	informacje o lekach
ELAMED	infrastruktura transportu, mosty, metale (<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
ELSEVIER - Science Direct	multidyscyplinarna, m.in.: matematyka, fizyka, astronomia, inżynieria, informatyka, nauki społeczne, biologia, rolnictwo, medycyna
Gazeta Wyborcza. Archiwum	(<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
INFOR.PL	księgowość, zarządzanie, prawo pracy (<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
JSTOR „Arts & Science VII”	historia, nauki polityczne, socjologia, historia sztuki, filologia, polityka zdrowotna, statystyka, matematyka, ekonomia, gospodarka i marketing
JSTOR (Language & Literature)	językoznawstwo, literaturoznawstwo
Legalis (System Informacji Prawnej Wydawnictwa C.H.BECK)	prawo polskie, prawo Unii Europejskiej, wzory pism, orzecznictwo, słowniki oraz angielskie i niemieckie tłumaczenia aktów, wzorów pism i umów
LEX SIGMA System Informacji Prawnej Wolters Kluwer	prawo - informacje o ustawach, rozporządzeniach, nowelizacjach ustaw, kodeksie cywilnym, karnym, pracy i innych

Marketing w Praktyce	marketing (<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
MathSciNet (American Mathematical Society)	dane bibliograficzne i recenzje z zakresu matematyki
Nature Publishing Group	bieżące wydanie “Nature” i 4 roczniki wstecz
Oxford Journals	nauki humanistyczne i społeczne
Portal Czasopism Naukowych	różne dyscypliny
Problemy Pielęgniarstwa	pielęgniarstwo (<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
PROQUEST:	
PROQUEST - ABI/INFORM Trade & Industry	przemysł, handel
PROQUEST - Research Library	multidyscyplinarna, dyscypliny akademickie
PROQUEST - Career & Technical Education	doskonalenie zawodowe
PROQUEST - Dissertation & Theses	rozprawy doktorskie z różnych dyscyplin (abstrakty)
PROQUEST - Nursing & Allied Health Source	zdrowie, medycyna
PROQUEST - Agriculture Journals	rolnictwo
PROQUEST - Computing	informatyka, komputery
PROQUEST - Education Journals	edukacja
PROQUEST - Science Journals	nauki ścisłe
PROQUEST - Social Sciences Journals	nauki społeczne
PROQUEST - Telecommunications	telekomunikacja
Rzeczpospolita. Archiwum + Prawo w Firmie	(<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
Science	czasopismo “Science” (rocznik bieżący i archiwa od 1997)
Scopus	interdyscyplinarna baza abstraktów i cytowań
Springer	multidyscyplinarna, czasopisma oraz książki elektroniczne wydawnictwa Springer
Vademecum Bibliotekarza	bibliotekoznawstwo, informacja naukowa (<i>dostęp w Czytelni Czasopism Bieżących</i>)
Web of Science	
Web of Science	indeksy cytowań, streszczenia i opisy bibliograficzne artykułów z czasopism z listy filadelfijskiej
WoS - Core Collection	opisy bibliograficzne wiodącej literatury naukowej na świecie
WoS KCI - Korean Journal Database	opisy bibliograficzne literatury naukowej opublikowanej w Korei
WoS - BIOSIS Citation Index	opisy bibliograficzne - nauki o życiu, badania biomedyczne, badania na zwierzętach
WoS - Data Citation Index	opisy bibliograficzne - nauki społeczne, ścisłe, przyrodnicze i humanistyczne
WoS - Derwent Innovations Index	informacje o patentach
WoS - SciELO Citation Index	literatura naukowa z czasopism open access z Ameryki Łacińskiej, Portugalii, Hiszpanii, RPA

WoS - MEDLINE	medycyna
WoS - Zoological Records	zoologia
WoS - Journal Citation Report	zawiera informacje służące do merytorycznej oceny czasopism naukowych m.in. wartości wskaźnika Impact Factor
Wiley Online Library	nauki ścisłe, humanistyczne i społeczne

Biblioteka organizuje szkolenia prezentujące dostępne bazy danych, sposoby przeszukiwania zasobów, funkcjonalności poszczególnych źródeł. Zapraszamy indywidualnie i w zorganizowanych grupach po uprzednim zgłoszeniu w Dziale Informacji Naukowej.

Wszystkie szczegółowe informacje o bazach, nowościach, testach, warunkach dostępu spoza sieci uczelniowej znaleźć można na stronach internetowych biblioteki.

Relacja z pobytu w Bibliotece Uniwersyteckiej Gazi University w ramach programu Erasmus Plus

ANKARA. MIASTO NIEZWYKŁE

„Żyj na świecie tak, jakby świat był twoim domem rodzinnym” Nazim Hikmet

Donata Wolska

Biblioteka Uniwersytecka

Od 9 do 13 maja w ramach programu Erasmus Plus przebywałam w Bibliotece Uniwersyteckiej w Ankarze. Wyjazd do Turcji poprzedziły chwile wahania ze względu na zamachy bombowe, które wtedy miały tam miejsce.

Z Berlina do Ankary dotarłam samolotem linii Turkish Airlines z przesiadką w Istambule.

Choć nic dwa razy się nie zdarza - jak pisała Wisława Szymborska - to gdybym miała powtórzyć tę podróż, z Istambułu do Ankary pojechałabym pociągiem przez wyjątkowo malowniczą Dolinę Sakarii.

Ankara miło mnie zaskoczyła. Dookoła wiele osiedli na szczytach wzgórz otoczonych bujną zielenią. Do centrum prowadzi szeroka arteria przecięta wielokilometrową, rzadko spotykaną w innych miastach, wstęgą, obsadzoną mozaiką kwiatów i starannie przyciętymi drzewami. Po obu stronach ładne wieżowce albo kamienice w stylu bizantyjskim.

Ankara jest po Istambule drugim co do wielkości miastem w Turcji. Większa od Warszawy liczy przeszło cztery i pół miliona mieszkańców. W przeszłości hodowano tutaj kozy oraz koty i króliki rasy angora. To właśnie od słowa „angora” wzięło nazwę miasto Ankara. Kot tej rasy z oczami proroka jest popularnym motywem tamtejszych upominków. Ankara została stolicą Turcji w 1923 r. Od tej pory datuje się jej wspaniały rozwój. Słynie także z parków. Jeden z nich uznawany jest za największy miejski park w Europie i Azji. W Harikalar Divari znajdują się kina, korty tenisowe, place zabaw, pola golfowe, sale konferencyjne, ścieżki rowerowe i „Baśniowa Wyspa” - wymarzone miejsce dla dzieci.

Nocowałam w hotelu dla nauczycieli, którzy do stolicy przybywają na konferencje, szkolenia, wykłady i pody-

FOT. Z ARCHIWUM DONATY WOLSKIEJ

plomowe studia. Hotel pod opieką Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego liczy dziesięć pięter i służy także turystom z kraju i z zagranicy.

Położony w pobliżu Parku Botanicznego urządzony jest, jak wiele w tym mieście, w stylu orientalnym. Z okien roztacza się panoramiczny widok na nową dzielnicę Ankary i okalające ją wzgórza. Jest dobrze widoczny, bo zdobi go duży, czerwony neon. Wejścia do hotelu strzegą elektroniczne bramki. Nocleg ze śniadaniem, bardzo smacznym, w formie szwedzkiego bufetu, kosztuje 35 euro.

W pobliżu znajduje się kampus Gazi University i budynek biblioteki w zadbanym parku wśród platanów, kwiatów i fontann.

Kemal Atatürk, wielki reformator, twórca tureckiej republiki, dokonał przełomu również w dziedzinie obyczajów, kultury i nauki. W 1924 r. wprowadzono obowiązkową szkołę podstawową, a jej rozwój ułatwił alfabet taciński.